VALTIONEUVOSTON PAIKKATIETOPOLIITTINEN SELONTEKO

YLEISET KOMMENTIT

OKM pitää tärkeänä varmistaa, että selontekoon pohjautuvat toimenpiteet ovat konsistentteja tuoreiden ja parhaillaan valmisteltujen lainsäädännön kehittämistoimien kanssa, esimerkkinä tietosuojan kansallinen implementaatio ja tiedonhallintalaki. Lainsäädännön tulisi olla kannustava ja salliva siten että se parantaa tutkimustoiminnan edellytyksiä asettamatta kohtuuttomia rajoitteita esimerkiksi liian yksityiskohtaisella sääntelyllä.

DETALJIKOMMENTTEJA

OKM:n näkökulmasta selonteon kohdassa 4.1. teksti ”Tieteen ja teknologian kehitys toisaalta tuottaa haasteita tehokkaalle uhkiin varautumiselle, luoden samalla kuitenkin välineitä näitä uhkia vastaan” antaa kuvan, että teknologia ja tutkimus koetaan uhkana. Nykyisessä post-digitaalisessa maailmassa pitäisi pyrkiä ymmärtämään ja ennakoimaan muutoksia, ja suunnitella toiminta niin, että kehitykseen pystytään vastaamaan.

Selonteossa on nostettu esille dataa koskevat FAIR-periaatteita (Findable, Accessible, Interoperable, Re-usable), joista toistettavuus (Re-usable) korostuu tutkimuksen näkökulmasta liittyen esimerkiksi siihen, että lähtökohtaisesti tietojen tulee myös olla oikeita. Vrt. kohdan 6 teksti ”Julkishallinnon tulee huolehtia siitä, että yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeiset paikkatietopalvelut ovat saatavilla, käyttäjien vaatimusten ja tarpeiden mukaisia sekä keskenään yhteentoimivia.” Tässä yhteydessä tutkimuksen toistettavuuden kannalta oleellista on huomioida muutosten tallennus, eheys, muuttumattomuus ja proveniessin hallinta.

Selonteon kohdassa 9.1.1. mainitaan kuntien, valtionhallinnon ja yritysten tuottama paikkatieto. Tässä yhteydessä on syytä huomioida myös arkistojen, kirjastojen ja museoiden ylläpitämän historiallisen paikkatiedon yhteentoimivuuden parantaminen julkishallinnon, yritysten ja kansalaisten tarpeisiin.

OKM tuo esiin toimivaltaansa kuulumattomista yksityiskohdista seuraavat kohdat:

- Kohdassa 6.1. todetaan, että yhteentoimivuudessa, helppokäyttöisyydessä ja löydettävyydessä on parannettavaa. OKM:n näkökulmasta tämä on yksi keskeisistä havainnoista. Tilanteen parantamiseksi tarvitaan palveluiden hajanaisuuden poistamista sekä selkeää ja yhtenäistävää palveluiden nimeämispolitiikkaa.
- Selonteon kohdassa 6.2. todetaan: ”Paikkatietojen ylläpitäjien tietoja jakavien palveluiden on oltava vaivattomasti löydettävissä ja käytettävissä”. On syytä huomata, että palveluiden merkittävyyden lisääntyessä myös niiden käyttövarmuusvaatimukset kasvavat ja aineistojen rajapintojen tulisi olla käytössä varmasti 24/7.